

SAİD NURSI'NİN KAMU DÜZENİNE VE ASAYİŞE KATKISI AÇISINDAN MÜSBET HAREKET ANLAYIŞININ ÖNEMİ

Ali KUYAKSİL¹

Öz

İnsan ruh ve bedenden ibaret olan, sözle anlaşılan, akıl ve düşünme yeteneği ve nice duyguları olan en gelişmiş bir canlıdır. Bu özelliklerine paralel farklı ihtiyaçlarını karşılamak için diğer insanlarla ortak yaşamaya ve sosyal ilişkiler kurmaya mecburdur. Bu ilişkilerin adalet üzere olması kanun ile ve devletin sağladığı kamu düzeni ve asayiş ortamı sayesinde olur.

Türkiye’de Bediüzzaman Said Nursi ve yazdığı Risale-i Nur Külliyyatı uzun süren ve tekrarlanan hukuki mücadeleler sonucu kamu düzenine zarar vermediği, aksine olumlu katkı sağladığı anlaşılmıştır. Ancak son zamanlarda Türkiye’de yaşanan sosyal ve politik olaylarda yer almış bazı kişilerin görünüşte Risale-i Nur okuyor görünmeleri ve bu olumlu kanaate zarar vermiş görünmeleri sebebiyle konuya açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

Tebliğde girişten sonra bazı temel kavramlar incelenmiştir. Türkiye’de kamu düzeni ve asayişin korunması konusuna değinilmiştir. Kı-saca Bediüzzaman Said Nursi ve Risale-i Nur Külliyyatı hakkında bilgi

---

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Polis Akademisi Gaziantep POMEM, akuyaksil@hotmail.com

verilmiştir. Sonra Bediüzzaman Said Nursi'nin Hayatında Müsbet Hareket örnekleri verilerek, Risale-i Nur Külliyyatı'nda "Müsbet Hareket" incelenmiştir. Tebliğ genel değerlendirme ve sonuç ile sonlandırılmıştır. Bu araştırma bir alan araştırması olmayıp, yazılı kaynaklar üzerinden yapılan nitel bir araştırmadır. Konu betimsel yöntemle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Risale-i Nur, Said Nursi, Kamu Düzeni, Asayiş, Müsbet Hareket.

Abstract

The Significance of the Understanding of Positive Action in Terms of Said Nursi's Contribution to Public Order and Public Safety

Man is a being consisting of flesh and soul, possessing mental, emotional, and sensory abilities, and communicating with others verbally. Therefore he has to live and interact with other human beings in a society in order to meet his variable needs. These relationships can be built and maintained justly only through law, public order and safety provided by a government.

Said Nursi's religious books called the Corpus of Risale-i Nur have been realized through repetitive trials in many courts to be having no harm but contributing positively to the public order. However because some people who took place in the social and political events taking place recently in Turkey were seemingly among the readers of the Risale-i Nur, this positive impression of the Risale-i Nur and its author seem to have been partially harmed, we have intended to clarify the issue through the Corpus of Risale-i Nur and Said Nursi's life.

After an introduction some basic concepts will be examined in this paper. We discuss the protection of public order and public safety in Turkey. After a brief presentation about Said Nursi and the Corpus of Risale-i Nur, we analyze Positive Action in the Risale-i Nur Collection by giving some of its examples in Nursi's life. The paper is rounded up

by the general evaluation and conclusion. This research is not a field study yet it is a qualitative research conducted with a descriptive method based on written sources.

Key Words: Risale-i Nur, Said Nursi, Public Order, Public Safety, Positive Action

1. Giriş

İnsan kâinat içerisinde diğer canlılardan farklı olarak en güzel surette yaratılmıştır. Sosyal yönü ağır basmaktadır. Birlikte yaşayarak, başta güvenlik olmak üzere birçok ihtiyacını bu şekilde karşılamaktadır. Sosyal hayatını devlet dediğimiz tüzel kurumun sağladığı kamu düzeni içerisinde devam ettirmektedir. Devletlerin kamu düzeni devamlı olarak iç ve dış tehditler altında bulunmaktadır. Devletler iç ve dış güvenlik güçleri aracılığıyla devamlı olarak bu tehditlerle mücadele ederek varlıklarını devam ettirebilmektedirler.

Türkiye'nin son zamanlarda başta ekonomi olmak üzere birçok alanda olumlu gelişmeler göstermiştir. Bu durum Türkiye'yi üzerinde "oyun oynanan" ülke olmaktan çıkarıp "oyun kurucu" bir ülke olma konumuna doğru götürmektedir. Bu durumdan rahatsız olan ülkelerin iç ve dış uzantıları olan terör örgütleri birleşerek ortak hareket etme kararı almışlardır. Devletimiz de bunlara karşı artık sadece güvenlik boyutlu değil, bataklığı kurutacak nitelikte çok boyutlu mücadele etmektedir.

Bu çok boyutlu mücadelenin bir kısmı da Paralel Devlet Yapılanması/Fetullahçı Terör Örgütü (PDY/FETÖ) ile olmaktadır. Kamuoyunda bu örgüt mensupları daha önce Risale-i Nur okuyor olarak bilinmektedirler. Bu mücadele sırasında bilerek veya bilmeyerek Risale-i Nur Külliyyatını okuyan değişik kimseler de paralel yapıya mensupmuş gibi gösterilmeye çalışılmaktadır. Oysa günümüzde Paralel Yapının Risale-i Nurları kendilerine taraftar toplamak üzere bir araç olarak kullandıkları ortaya çıkmıştır. Araç olarak kullanılan bu kitaplar

daha sonra da sadeleştirme adı altında tahrif edilme yönüne gidilmiştir. Bu durumdan Said Nursi'nin hayatta kalan talebeleri rahatsızlığını dile getirmişlerdir. Bunun üzerine 26.11.2014 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile devlet bu eserleri koruma altına almıştır. Bakanlar Kurulu'nun 2014/7007 sayılı kararı ile de eserlerin yayımlanma hakkı ve eserleri neşrecek yayınevlerine eserlerin aslına uygun metnini verme görev ve yetkisi Diyanet İşleri Başkanlığı'na verilmiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı Temmuz 2017 tarihi itibarıyla; *İşârâtü'l-İ'câz, Sözler, Mektubât, Mesnevi-i Nuriye* gibi dört büyük eserin birden fazla baskısını gerçekleştirmiştir. Basılan beş küçük kitap ise şunlardır: *İhlâs Risalesi, Uhuvvet Risalesi, Küçük Sözler, Hastalar Risalesi ve Ramazan, İktisat, Şükür Risaleleri*. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı tarafından doğu ve güneydoğudaki bazı okullara Bediüzzaman Said Nursi isimleri de verilmiştir. Van'da ise Bediüzzaman'ın yüz yıl önce kurmak istediği Medresetüzzehra yerine "Van Zehra Üniversitesi" açma tasarısı çalışmaları yapılmaktadır. Kısacası Said Nursi'nin talebesi Mehmet Nuri Güleç'in (Fırıncı) dediği gibi; "*Başta Cumhurbaşkanımız ve hükümet üyeleri olmak üzere, ülkemizin yöneticileri, FETÖ ile Risale-i Nur'un hiçbir ilgisi bulunmadığını yakînen bilmektedirler*". Ancak daha alt düzeylerde bilgisiz yapılan bazı işlemlerden sıkıntılar yaşanmaktadır.²

Tüm terör örgütlerinin amacı gibi PDY/FETÖ'nün de amacı eylemler sonrasında devletten ve hükümetten küskün, memnuniyetsiz kitleler oluşturarak, devlete karşı halkı yanına çekmeyi amaçlamaktadırlar. Elde başka bir delil olmadan insanları sırf Risale-i Nur okuyor diye paralelci, cemaatçi gibi etiketleyerek veya sahte ihbarlarla PDY/FETÖ mensubu gibi göstermek, kripto FETÖ'cüler yada laikliği din karşıtlığı şeklinde anlayanlar tarafından bilerek veya konunun cahili olanlar tarafından da bilmeyerek terör örgütünün amacına hizmet etmektir. Ayrıca böyle bir durum hukuk devletinde "*suçların şahsiliği ilkesi*" ile de bağdaşmaz.

---

2 (<http://www.risalehaber.com/cumhurbaskanimiz-feto-ile-risale-i-nurun-farkini-biliyor-278253h.htm>; Erişim Tarihi: 21.07.2017).

Said Nursi, “*Baki bir hakikat, fani şahsiyetler üzerine bina edilmez. Edilse hakikate zulümdür*”³ diyerek, fani hatalı gördüğü kendi şahsiyetinden ziyade nazarları yazdığı eserlere tevcih etmiştir. Ziyaretçilere dair bir mektubunda “*Risale-i Nur’u okumak, on defa benimle görüşmekten daha kârlıdır*”⁴ diyerek, dikkatleri yine kitaplar üzerine çekmektedir. Bu nedenle Risale-i Nur hizmeti ile yapılan değerlendirmeler, bizzat kitaplar üzerinden ve Said Nursi’nin hayatı üzerinden yapılırsa sağlıklı bir sonuca ulaşılabilir. Yoksa etrafındaki taraftar sayısını artırmak için Risale-i Nuru kendi istek ve arzularına göre kısmen okuyup, külliyyatın genel ruhuna hâkim olamayan insanların değerlendirmeleri bizleri yanlış sonuçlara götürecektir. Bu nedenle biz de bu araştırmamızda kişi ve ya gruplardan bağımsız olarak, Bediüzzaman Said Nursi’nin hayatı ve Risale-i Nur Külliyyatı üzerinden konuya açıklık getirmeye çalıştık.

2. Bazı Temel Kavramlar

Bu alt başlıkta araştırmamızda önemli yeri olan ve sık sık kullandığımız bazı kavramları açıklayacağız. Çalışma başlığında geçen bu kavramlardan bazıları; Kamu Düzeni, Asayiş, Müspet Hareket, Risale-i Nur ve Said Nursi’dir. Said Nursi ve Risale-i Nur ile ilgili kısa bilgi ayrı bir başlık olarak verilecektir.

2.1. Kamu Düzeni

Devletin en başta gelen görevlerinden birisi de güvenliği sağlamaktır. Güvenliği iç ve dış güvenlik olmak üzere ikiye ayırabiliriz. 1) Dış güvenlik: Devletin bağımsızlığının ve egemenliğinin korunmasına dış güvenlik denir. 2) İç güvenlik: Ülke içinde bireylerin can ve mal emniyetinin sağlanması, huzur içinde yaşamalarını sağlamaya yönelik faaliyete iç güvenlik denir ki bu da idare hukukunda “kamu düzeni” kavramı ile ifade edilir.

3 Said Nursi, *Emirdağ Lahikası*, Beşinci Baskı, (İstanbul: RNK Neşriyat, 2010), 1:73; Said Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, Yedinci Baskı, (İstanbul: RNK Neşriyat 2011), 474.

4 Said Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, s. 687.

Kolluk esas itibariyle, kamu düzenini sağlamaya yönelik bir kamu hizmeti faaliyetidir. Kolluk faaliyetlerinin nihai hedefi, kamu düzenini sağlamak ve kamu yararını gerçekleştirmektir. Kamu düzeni polis dilinde “emniyet”, “asayiş” ve “huzur” hukuk literatüründe teknik bir terim olan “kamu düzeni” deyiimi ile ifade edilmektedir.⁵

Kamu Düzeni; Bir devlette güvenliğin ve diğerk kamu hizmetlerinin düzgün bir biçimde sürdürülmesini, devletin, emniyet ve asayiş ile fertler arasındaki ilişkilerde huzur ve ahlak kurallarına uygunluğu sağlamaya yarayan kuruluş ve kaidelerin tümünü ifade eder.⁶ Buna göre kamu düzeni kavramı “güvenlik”, “esenlik”, “sağlık” ve “genel ahlak” unsurlarından oluşmaktadır.⁷

- *Güvenlik (Asayiş)*: Kamu güvenliğı ya da asayiş denilen bu unsur, kişilerin can ve mal emniyetinin sağlanması demektir. Kişilerin mallarının ve canlarının hiçbir tecavüz, saldırı, itme, durdurma ve tahrip gibi davranışlara maruz kalmadan yaşamalarıdır. Aşağıda asayiş kavramı üzerinde ayrıca durulacaktır.

- *Esenlik (Kamu Huzuru)*: Âmme selameti ya da âmme sükûnu da denilen bu unsur, bireylerin toz, duman, ışık, gürültü gibi rahatsız edici etkilerden uzak bir şekilde yaşamalarının sağlanmasıdır. Bu tür davranışların birçoğı Kabahatler Kanunu'nda “kabahat” olarak düzenlenmiş ve idari para cezası yaptırımına bağlanmıştır.

- *Genel Sağlık*: Tüm bireylerin bulaşıcı ve salgın hastalıklardan korunması, genel yaşantının sağlık koşulları içerisinde devam ettirilmesidir. Bu anlamda yaygın bulaşıcı hastalıkların önlenmesi genel sağlık kavramı içinde yer alır.

- *Genel Ahlâk*: Genel ahlâkın korunması da kamu düzeni içeri-

5 Remzi Fındıklı, İdare Hukuku, (Ankara: Selim Kitabevi, 2009), 258.

6 Yılmaz Yaşar, *Polis Meslek Hukuku*, 25. Baskı, (Ankara: Mustafa Kitabevi, 2006), 132.

7 Remzi Fındıklı, İdare Hukuku, 259.

sinde yer alır. Bireylerin, toplumun genel ahlâk kurallarına riayet etmesi, bunları ihlal eden davranışların engellenmesi gerekir. Ahlâki davranışlar, toplumdan topluma bazı değişiklikler gösterebileceği gibi, bir toplumda yer ve zamana göre de değişiklik gösterebilir.

2.2. Asayiş

Hukuka uygun gerekli önlemlerin alınması sonucunda; devlete, topluma kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, kaza ve sabotajların olmadığı bir ortamı, düzensizlik ve karışıklığın önlendiği, hayatın normal akışının sağlandığı, huzur ve güven ortamının varlığı konusunda kamuda oluşturulan yerleşik ve yaygın ortamı ifade eder.⁸

Asayiş, toplumda fiilen huzursuzluğun olmamasını ve huzurlu toplumu ifade etmektedir. Bazı çalışmalarda asayiş, “*dirlik ve esenlik-sükûn*” olarak adlandırılmaktadır. Asayiş toplum hayatının normal gereklerini aşan rahatsızlığın ve karışıklığın yokluğu, toplum hayatının normal ve katlanılabilir olması demektir. Asayiş, güvenliğin egemen olması, korku ve endişe oluşturacak herhangi bir şeyin bulunmaması halini ifade eder. Bu yönü ile asayiş maddi polis nizamını ifade eder.⁹

Güvenlik kelimesi ile genel olarak iki anlam iç içe geçmiş olarak birlikte anlatılmak istenir. Bu kavramlardan birincisi güvenlik, ikincisi de asayıştır. Kısaca, güvenlik suç işlenmesinin önlenmesi, asayiş ise işlenen suçların sanık ve delilleriyle yargı önüne çıkarılarak cezalandırılmasıdır.¹⁰

2.3. Müsbet Hareket

Bu kavram iki kelimedenden oluşmaktadır. Bu kelimelerin önce sözlük anlamları verilecek daha sonra bu çalışma kapsamında kastedilen özel anlamı üzerinde durulacaktır.

8 Yaşar, *Polis Meslek Hukuku*, s.132.

9 R. Cengiz Derdiman, *Polis Yönetimi ve Hukuku*, 3. Baskı, (Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2007), 7.

10 DPT, *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Güvenlik Hizmetlerinde Etkinlik Özel İhtisas Komisyon Raporu*, (Ankara: DPT Yayını, 2001), 5.

Büyük Türkçe Sözlüğe göre, *Müsbet*; “1. Delil gösterilmiş, delilli, doğruluğu anlaşılmış, ispat olunmuş. 2. Sağlam, kavî. 3. Menfi olmayan olumlu, pozitif” anlamlarına gelmektedir.¹¹ Aynı sözlükte hareket kelimesine on iki farklı anlam verilmiştir. Bunlardan sadece ilk dört anlamı aktaracağız. *Hareket*; 1. Bir cisim veya parçanın sabit bir noktaya göre yer veya durum değiştirmesi, durgunluktan, sakin halden çıkma. 2. Kımıldanma, oynama, deprenme. 3. Yola çıkma yürüme. 4. Tutum, davranış, tavır, tarz, gidiş.

Said Nursi'nin talebesi Abdullah Yeğin tarafından hazırlanan Yeni Lügat'ta *Müsbet*; “İsbât olunan. Delilli. Açık ve sabit olan. Menfinin zıddı. Pozitif, olumlu. Yazılıp kaydedilmiş. Tespit edilmiş olan”¹² şeklinde açıklanmaktadır. Aynı sözlükte *Hareket*; “Kımıldanma. Davranış. Yola çıkmak, Bir cismin sabit bir noktaya göre yerinin veya durumunun değişmesi. Sarsıntı”¹³ şeklinde açıklanmaktadır. Aynı sözlükte bu iki kelimenin birleşimi olan *Müsbet Hareket*; “Doğruluğu âşikâr olan ve belli ve isbat edilebilen; doğru düşünenlerin kabul edebileceği kanun ve nizama uygun hareket. Allah'ın (C.C.) emrine uygun, tahripkâr ve tecavüzkâr olmayan, yapıcı ve tamir edici tarzda olan, mizan adalet ve insafa uyan hareket”¹⁴ şeklinde açıklanmıştır.

Said Nursi'nin hizmet metodu müsbet harekettir. O bütün ömrü boyunca tatbik ettiği bu prensibi vefatından önceki son dersinde de tekrar etmiştir:

“Bizim vazifemiz müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir. Rıza-yı İlahîye göre sırf hizmet-i imaniyeyi yapmaktır, vazife-i İlahiyeye karışmamaktır. Bizler asayîşi muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti içinde herbir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz...”¹⁵

11 D. Mehmet Doğan, *Büyük Türkçe Sözlük*, 11. Baskı, (İstanbul: İz Yayıncılık, 1996), 814.

12 Abdullah Yeğin, *Yeni Lugat*, (İstanbul: Hizmet Vakfı Yayınları, 1992), 496.

13 Abdullah Yeğin, *Yeni Lugat*, 196.

14 Abdullah Yeğin, *Yeni Lugat*, 496.

15 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2: 249.

Bu ifadelerle müsbet ve menfi hareketin özü ortaya konmuş sayılır. Bediüzzaman'ın başka yerlerdeki açıklamalarını da dikkate alarak aşağıdaki gibi bir Müsbet-Menfi değerlendirmesi yapmamız mümkündür:¹⁶

* Allah rızası için çalışmak müsbet; riya, gösteriş ve menfaat için çabalamak menfi bir durumdur.

* İman hizmeti müsbet; küfür ve dalâlete, isyan ve sefahate çalışmak menfidir.

* *Asayışı muhafaza müsbet; kavga ve ihtilal çıkarmak, huzur ve emniyeti ihlal etmek menfidir.*

* Sabır ve şükür müsbet; sabırsızlık ve isyan menfidir.

* Gönül yapmak müsbet; kalp kırmak menfi.

* Şefkat müsbet; öfke menfi.

* Sabır müsbet; isyan menfi.

* Affetmek müsbet; öfke menfi.

* İltifat müsbet; hakaret menfi.

* Hüsn-ü zan müsbet; su-i zan menfi...

İman ve Kur'an hizmetinde bulunurken kişiler ne kadar sıkıntı ve zulüm görürlerse görsünler müsbet hareket gereği ülke içinde kaba kuvvete başvurmamalıdır. Said Nursi bir ömür boyu müsbet hareket etmeyi kendine düstur edinmiştir.¹⁷ Bir mekteb-i irfan olan Risale-i Nur'un müellifi ve şâkırtleri asayişin, nizam ve intizamın fahri ve manevi bekçileridir. Manevî sahada, kalplerde ve dimağlarda anarşinin bozgunculuğun kalkmasına çalışmaktadırlar.¹⁸ Memleketin her tarafın-

16 Alaaddin Başar, "Bir Ömrün Değişmez Prensibi: Müsbet Hareket", *Katre* (2016), 1:21-26.

17 Başar, "Bir Ömrün Değişmez Prensibi: Müsbet Hareket", 17.

18 Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 641.

da bulunan bu yüz binlerce Risale-i Nur talebesinden hiç birinin, hiçbir yerde asayiş ihlal eden hiçbir hareketi, hiçbir vakası yoktur. Her Nur talebesi, hükûmetin nizam ve intizamın tabî birer muhafızıdır; asayişin manevi bekçisidir.¹⁹

3. Türkiye'de Kamu Düzeni ve Asayişin Korunması

Devlet güvenliği bir bütün olarak devletin sınırları içerisinde kalan, kişileri de kapsayacak şekilde hem iç güvenliği hem de devlete karşı dışarıdan gelebilecek tehlikelere yönelik olarak dış güvenliği kapsamaktadır. Devlet güvenliğini bir bütün olarak düşünmek gerekir. İç güvenlikte ortaya çıkabilecek bir güvenlik zafiyeti, dış güvenliğe yönelik çalışmaları ve politikaları da doğrudan etkileyecek ve devlet varlığını devam ettirme konusunda zorlanacaktır. Güvenliği sağlamak, devletin asli ve birinci derece görevleri arasında gelir. Dolayısıyla güvenliği sağlamadan diğer işlerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi mümkün değildir. Bu nedenle iç güvenliğin sağlanmasında rolü olan bütün kurum ve kuruluşların çok iyi koordine edilmesi ve iş birliği içerisinde olmaları gerekmektedir.²⁰

Ülkemiz sınırları içerisinde genel emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin bozulmaması için önlemler alma, suç ve suçluları tespit ederek yakalama ve yargı organlarına sevk etme görevlerinin yasalarca verildiği teşkilatlar genel kolluk kuvvetleri olarak tanımlanmaktadır.²¹ Türkiye'de iç güvenlik yani kamu düzeninin korunması ve kamu güvenliğinin sağlanması görevleri, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak görev yapan emniyet, jandarma ve sahil güvenlik teşkilatları tarafından yürütülmektedir. Ayrıca belli bir hizmet alanında görevli Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü ile Orman Muhafaza Müdürlüğü de kolluk

---

19 Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 613.

20 Ünal Acar ve Ömer Urhal, *Devlet Güvenliği İstihbarat ve Terörizm* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2007), 134-136.

21 Yaşar, *Polis Meslek Hukuku*, 21.

yetkisine sahip bir kuruluştur. Türkiye çoklu kolluk yapılanmasını Fransa'nın etkisiyle 1850'li yıllarda benimsemiştir. Jandarma ve sahil güvenlik askeri yönü ağır basan kolluk birimleridir. Ancak toplumdaki algılanmaları daha çok askeri yönleriyle olduğundan Türkiye'de kolluk hizmetlerinde ilk akla gelen polis teşkilatıdır.²² Polis her açıdan İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır.

15 Temmuz 2016 öncesi Jandarma ve Sahil Güvenlik kolluk açısından İçişleri Bakanlığına, askeri ve idari (özlük, atama, terfi vb.) açılardan Genel Kurmay Başkanlığı'na bağlıydılar. Bu durum demokrasi karşıtı ve darbe yanlısı güçler için devamlı olarak sivil iradeye bağlı olan polise karşı alternatif bir güç olarak değerlendirilmiştir. Nitekim Darbe gecesini Jandarma Genel Komutanlığı'na giden Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanı Turgut Aslan, korumasıyla rehin alınarak bodrum katta başlarından vurulmuşlardır. Koruması şehit olmuş, kendisi de ağır yaralı olarak kurtarılmıştır. Cumhurbaşkanımız, kendisini tedavi olduğu hastanede ziyaret etmiştir.²³

Sahil Güvenlik Komutanlığı, hizmet yönünden İçişleri Bakanlığına bağlı silahlı bir kuvvettir. Ülkemizin bütün sahillerinde, iç suları olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazlarında, liman ve körfezlerinde, karasularında, münhasır ekonomik bölgesi ile ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca egemenlik ve denetimimiz altında bulunan tüm deniz alanlarında faaliyetini sürdürmektedir. Denizlerimizde genel kolluk kuvveti olarak görev ve yetkilere sahip olan Sahil Güvenlik Komutanlığı 2692 sayılı yasa ile teşkilatlandırılarak görevleri tanımlanmıştır.²⁴

22 Veysel K. Bilgiç, *Yönetim ve Güvenlik Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005), 113.

23 <http://www.memurlar.net/haber/678958/erdogan-dan-darbeciler-tarafindan-vurulan-aslan-a-ziyaret.html>; Erişim Tarihi: 21.07.2017.

24 Remzi Fındıklı, *Devletin İdari Yapısı ve İşleyişi* (Ankara: Polis Akademisi Yayınları, 2012), 154.

Diğer güvenlikle ilgili birimler arasında; iç ve dış istihbarat faaliyetlerinden birinci derecede sorumlu bir kuruluş olarak ülke genelinde faaliyetlerini yürütmekle görevli Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) bulunmaktadır. Ayrıca Milli Güvenlik Kurulu da devletin en üst seviyesinde güvenlik politikalarının ve hedeflerinin belirlendiği istişarî bir kurum olarak devlet sistemi içerisinde yerini almaktadır.²⁵

Bu kurumlardan polis sivil bir görünüm arz ederken jandarma ve sahil güvenlik yarı askeri yarı sivil bir görünüm arz etmektedir. Ayrıca bu iki kurumun asayiş ve güvenlik hizmetleri dışında diğer yönlerden Genelkurmay Başkanlığına bağlı olması iç güvenlik yönetiminde çok başlılığı doğurmaktadır. Bu sivil iktidar üzerindeki militer vesayetçi görüntü Türkiye'nin hem AB sürecinde hem de uluslararası ilişkilerinde oldukça başını ağrıtmaktadır.²⁶

Özel kolluk; genel kolluk kuvvetleri dışında kalan ve kendi özel kanunlarının koyduğu esaslar dâhilinde kurulup, bu kanunlarda belirlenen görevleri yapan kuruluşlardır. Özel kolluk güçlerine kendi hizmet sahalarında güvenliği sağlamak amacıyla yasalarla silah taşıma ve kullanma yetkisi de verilmiştir. Ülkemizde faaliyet gösteren başlıca özel kolluk kuruluşları aşağıda sıralanmıştır: Belediye Zabıtası, Liman Zabıtası, Orman Muhafaza, Gümrük Muhafaza ve 5188 sayılı kanuna göre kurulan Özel Güvenlik Teşkilatları. Yardımcı Kolluk; genel ve özel kolluk görevlilerinin bulunmadığı zamanlarda kolluk görevini ifa eden kişi ve kuruluşlardır. Özellikle genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olan bu kolluk kişi ve kuruluşlarına örnek olarak; Çarşı ve Mahalle Bekçileri, Köy Muhtarları, Köy Korucuları, Çiftçi Mallarını Koruma Bekçileri, Kır Bekçileri, Gemi Kaptanları verilebilir.²⁷ 5188 sayılı ka-

25 Acar ve Urhal, *Devlet Güvenliği İstihbarat ve Terörizm*, s.136.

26 Öksüz, Harun. *Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Hesapverebilirlik Bağlamında İç Güvenlik Yönetimine Yansımalar* (Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas, 2006).

27 Ali Kuyaksil ve Musa Tiyek, "Türkiye'de Güvenlik Hizmeti Olarak Özel ve Gö-

nuna göre kurulan Özel Güvenlik Teşkilatları eğitimi, hizmet satın alınması, hizmet satması, alarm merkezleri ve özel güvenliğe ihtiyacın olup olmadığının belirlenmesi gibi konular itibariyle özel bir konudur. Özel güvenliğin hizmet vereceği alan ve görevlilerin yetkilerinin bu alanla sınırlı kalması itibariyle de yerel bir konudur.

4. Bediüzzaman Said Nursi ve Risale-i Nur Külliyyatı

Bediüzzaman Said Nursi ve Risale-i Nur Külliyyeti hakkında pek çok eser telif edilmiştir. En başta kendisi hayatta iken hazırlanan “*Risale-i Nur Müellifi Bediüzzaman Said Nursi Tarihçe-i Hayatı*” isimli kitap gelir. Ayrıca Necmeddin Şahiner’in “*Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi*” biyografi çalışması ve Prof. Dr. Şerif Mardin tarafından hazırlanan “*Bediüzzaman Said Nursi Olayı*” en çok bilinen tek ciltlik örneklerdendir. Bu konuda Bediüzzaman’ın talebelerinden Abdulkadir Badıllı’nın üç ciltlik “*Müfassal Tarihçe-i Hayat*” isimli belgelere dayanan önemli bir çalışması mevcuttur. Hollanda Rotterdam İslam Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Akgündüz’ün hazırlamış olduğu “*Arşiv Belgeleri Işığında Bediüzzaman ve İlmi Şahsiyeti*” isimli çalışma ise altı ciltten oluşmaktadır. Bu araştırma içerisinde bir alt başlıkta bu konuda kısa bir bilgi vermeyi faydalı gördük. Bu nedenle fazla ayrıntıya girmeden Bediüzzaman Afyon hapsinde mevkuf (tutuklu) iken kendi izni ile avukatları tarafından kaleme alınarak Başkakanlık, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına gönderdiği bir yazıda Risale-i Nur’un önemini şöyle anlatır:

“...kaderin cilveleri, beni menfî (sürgün) olarak muhtelif yerlerde bulundurdu. Bu esnada Kur’an-ı Kerim’in feyzinden kalbime doğan füyuzatı yanımdaki kimselere yazdırarak bir takım risaleler vücuda geldi. Bu risalelerin heyet-i mecmuasına “Risâle-i Nur” ismini verdim. Hakikaten Kur’anın nuruna istinad edildiği

nüllü Güvenlik”, *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt:5, Sayı:2, (Ankara: Polis Akademisi Yayını, 2003), 69.

için, bu isim vicdanımdan doğmuş. Bunun ilham-ı İlahî olduğuna bütün îmanım ile kaniim ve bunları istinsah edenlere “Bârekâllah” dedim. Çünkü, îman nurunu başkalarından esirgemeye imkân yoktu. Bu risalelerim, bir takım îman sahibleri tarafından birbirinden alınarak istinsah edildi. Bana böyle bir kanaat verdi ki, müslümanların zedelenen îmanlarını takviye için bir sevk-i ilahîdir. Bu sevk-i İlahîye hiç bir sahib-i îman mani olamayacağı gibi, teşvik de dinen mecbur bulunduğumu hissettim. Zâten bugüne kadar yü-zotuzu bulan bu risaleler tamamen âhîret ve îman bahislerine ait olup, siyasetten ve dünyadan kasdî olarak bahsetmez. Buna rağmen bir takım fırsat düşkünlerinin de iştil mevzuu oldu. Üzerinde tetkikat yapılarak Eskişehir, Kastamonu, Denizli’de tevkiif edildim; muhakemeler oldu.”

“Birtek Gayem Vardır: O da, mezara yaklaştığım bu zamanda, İslâm memleketi olan bu vatan da bolşevik baykuşlarının seslerini işitiyoruz. Bu ses, âlem-i İslâm’ın îman esaslarını zedeliyor. Halkı, bilhassa gençleri îmansız yaparak kendisine bağlıyor. Ben bütün mevcudiyetimle bunlarla mücadele ederek gençleri ve müslümanları îmana davet ediyorum. Bu îmansız kitleye karşı mücadele ediyorum...”

5. Bediüzzaman Said Nursi'nin Hayatında Müsbet Hareket

Said Nursi bir ömür boyu müsbet hareket etmeyi kendine düstur edinmiş ve nur talebelerini “*emniyet ve âsaişin fahrî manevi muhafızları*”²⁸ olarak görmüştür. Bu düsturun sonucu olarak da her türlü menfinin karşısında bulunmuştur. Bu başlık altında kendi hayatından örnekler verilerek bu düşünceler desteklenmeye çalışılmıştır.

5.1. 31 Mart 1908 Olaylarına Katılmayıp Yatıştırıcı Rol Oynaması

31 Mart 1908 olayları yıllarca üzerinde tartışmalar yapılan bir tarihi araştırma konusudur. Yıllarca bu hareket irticâi gerici bir hareket

28 Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 639.

olarak sunuldu. Belirli çevreler Said Nursi'yi de bu hareketin içinde göstermek istediler. Ama gerçekler ortaya çıktıkça bu çevrelerin gayretleri boşa gitmiştir. Said Nursi daha o denemin sıkıyönetim mahkemesi olan Divan-ı Harbi Örfi'de yargılanmıştır. Bu mahkemede yapmış olduğu müdafaalar neticesinde suçsuz bulunarak beraat etmiştir. Burada ayrıntıdan ziyade davranış ve duruş belirteceğiz. Bu nedenle kısa alıntılarla iktifa edeceğiz.

Nihayet menhus Otuz Bir Mart hâdisesi meydana gelir. Şeriat isteyen ve o hâdisede ismi karışan on beş kadar hoca idam edilir. Bediüzzaman, onlar mahkeme binasının bahçesinde asılı durdukları ve kendisi de pencereden onları gördüğü bir halde muhakeme olunur. Mahkeme reisi Hurşid Paşa sorar:

-Sen de şeriat istemişsin?...

Bediüzzaman cevap verir:

-Şeriatın bir hakikatına, bin ruhum olsa feda etmeye hazırım. Zira şeriat, sebab-i saadet ve adalet-i mahz ve fazilettir. Fakat, ihtilâlcilerin isteği gibi değil!

Bediüzzaman'ın divan-ı harbdeki bu kahramanca müdafaası, o zaman iki defa tâbedilip neşredilmiştir. O dehşetli mahkemeden idamını beklerken beraet etmiş ve mahkemeye teşekkür etmeyerek, yolda Bayezid'den tâ Sultanahmet'e kadar arkasında kalabalık bir halk kütlesi mevcut olduğu halde: "Zalimler için yaşasın Cehennem! Zalimler için yaşasın Cehennem!" nidalarıyla ilerlemiştir.²⁹

Bu müdafaalarını daha sonra Cumhuriyet döneminde de ayrı bir eser halinde yayımlamıştır.³⁰ Divan-ı Harb'deki müdafaasının bir kısmı tarihçe-i hayatta yazılmıştır.

Kaç defa, büyük içtimalarda heyecanları hissettim korktum ki,

²⁹ Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 61.

³⁰ Nursi, *İki Mekteb-i Musibet Şehadetnamesi veya Divan-ı Harbi Örfi* (İstanbul: Sözler Yayınevi, 1975), 17.

âvam-ı nâs, siyasete karışmakla asayişi ihlâl etsinler. Türkçeyi yeni öğrenen köylü bir talebenin lisanına yakışacak lâfızlarla, heyecanı teskin ettim. Ezcümle, Bayezid'de talebenin içtimamında ve Ayasofya mevli-dinde ve Ferah Tiyatrosundaki heyecana yetiştim; bir derece heyecanı teskin ettim. Yoksa bir fırtına daha olacaktı...³¹

Yukarıdaki alıntılarda görüldüğü gibi Said Nursi, hak ve doğru bildiğini söylemekten çekinmemiştir. Şeriatın yani İslam'ın bir hakikatine bin ruhu olsa feda etmeye hazır olduğunu belirtmiştir. Ancak İslam'ı istemenin yolunun ihtilal olmadığını belirtmiştir. Sıradan insanların siyasete karışarak asayişi ihlal etmelerinin korkulacak bir durum olduğunu da ifade etmektedir.

5.2. Şeyh Said İsyanına Katılmayıp İsyanı Vazgeçirmeye Çalışması ve

Van'dan Sürgün Sırasında Halkı Teskin Etmesi

Şeyh Said İsyanı da yakın tarihimiz açısından tartışmalı konulardan birisidir. Yıllarca belirli çevreler Şeyh Said ve Said Nursi'yi bir biri ile karıştırdılar. Said Nursi'yi de isyanla bağlantılı gösterdiler. Oysa bu isyana karışmadığı gibi, katılanları da vazgeçirmek istemiştir. Yine durum tespiti açısından kısa alıntı yapıp ayrıntıya girmeyeceğiz.

Van'da mezkûr mağarada yaşamakta iken, şarkta ihtilal ve isyan hareketleri oluyor. “*Sizin nüfuzunuz kuvvetlidir*” diyerek yardım isteyen bir zâtın mektubuna: “*Türk Milleti asırlardan beri İslâmiyet'e hizmet etmiş ve çok veliler yetiştirmiştir. Bunların torunlarına kılınc çekilmez, siz de çekmeyiniz; teşebbüsünüzden vazgeçiniz. Millet, irşad ve tenvir edilmelidir!*” diye cevap gönderiyor. Fakat yine hükûmet, Bediüzzaman'ı Garbî Anadolu'ya nefy ediyor.

Van'da mağaradan çıkarılıp Anadolu'ya hareket etmek üzere jandarma-

³¹ Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, s. 67; Said Nursi, *İki Mekteb-i Musibet Şahadetnamesi veya Divan-ı Harbi Örfi*, s.17.

larla sevk edilirken, yollara dökülüp “*Aman efendi hazretleri bizi bırakıp gitme. Müsaade buyur sizi göndermeyelim. Arzu ederseniz Arabistan’a götürelim?*” diye yalvaran silâhlı gruplara, ahaliye ve ileri gelen zâtlara: “*Ben Anadolu’ya gideceğim, onları istiyorum.*” diyerek, hepsini teskin ediyor.³²

5.3. Afyon Hapsinde Yönetimin Bayrak Provokasyonuna Gelmemesi Olayı

Afyon Hapishanesi Müdürü Mehmet Kayıhan’ın bir Cumhuriyet Bayramında, Said Nursî’nin koğuşuna astırdığı bayrak hâdisesi enteresandır. Güya Bediüzzaman koğuşuna asılan bu bayrağı istemeyecek, reddedecek, yırtacak ve yırttıracak. Müdür Bey’in arzuladığı olay da böylece meydana gelecek.

Müdür Mehmet Kayıhan’ın koğuşuna bayrak astırması karşısında Bediüzzaman memnuniyetini bildirerek şunları söyler:

“Müdür Bey! Size teşekkür ederim ki, kurtuluş bayramının bayrağını koğuşuma taktırdınız. Harekât-ı milliyede İstanbul’da, İngiliz ve Yunan aleyhindeki Hutuvat-ı Sitte eserimi tab’ ve neşrile belki bir fırka asker kadar hizmet ettiğimi Ankara bildi ki, Mustafa Kemal şifre ile iki defa beni Ankara’ya taltif için istedi. Hattâ demişti: “Bu kahraman hoca bize lâzımdır.” Demek, benim bu bayramda bu bayrağı takmak hakkımdır.”³³

Görüldüğü gibi tahrik niyetiyle yapılan bir hareketin Said Nursi olumlu yanlarını öne çıkararak hem bir olayın ortaya çıkmasını önlemiş hem de müsbet hareketin güzel bir örneğini sergilemiştir.

32 Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 150-151.

33 Said Nursi, *Şualar*, Beşinci Baskı, (İstanbul: RNK Neşriyat, 2010), 541.

5.4. Afyon Hapsinde Çıkan İsyana Nur Talebelerinin Karışmaması

Said Nursi, “*müsbet hareket*” anlayışını hapishaneye de yansıtmıştır. Çoğu kimseye ürkütücü ve soğuk gelen “*hapishane*” kelimesini, zihinde olumlu mana çağrıştıran, eğitim kurumu olan “*medrese*” kelimesi ile değiştirmiştir. Ona göre; Yusuf Aleyhisselâm mahpusların pîridir. Ve hapishane bir nevi Medrese-i Yusufiye olur. Madem Risâle-i Nur şâkirdleri bu medreseye giriyorlar. Risâle-i Nur’un hapse temas ve isbat ettiği bir kısım mes’elelerinin kısacık hülâsalarını, bu terbiye için açılan dershanede okumak ve okutmakla tam terbiye almak lâzım geliyor.³⁴

Said Nursi Afyon hapsinde iken hapiste isyan çıkmış ve hiçbir nur talebesi bu isyana karışmamıştır. Kendisi bir mektubunda bu hususu aşağıdaki gibi anlatmaktadır³⁵:

Bu Medrese-i Yusufiye’nin nâzırına yazdım: Ben Rusya’da esir iken, en evvel Bolşevizm’in fırtınası hapishanelerden başladığı gibi, *Fransız İhtilâl-i Kebiri* dahi en evvel hapishanelerden ve tarihlerde serseri namıyla yâdedilen mahpuslardan çıkmasına binaen; biz Nur şâkirdleri, hem Eskişehir, hem Denizli, hem burada mümkün oldukça mahpusların ıslahına çalıştık. Eskişehir ve Denizli’de tam faidesi görüldü. Burada daha ziyade faide olacak ki, bu nazik zaman ve zeminde Nur’un dersleriyle geçen fırtınacık (*Bu Fırtına ise, Afyon hapsinde isyan çıktı hiç bir Nur talebesi karışmadı.*) yüzden bire indi. Yoksa ihtilaftan ve böyle hâdiselerden istifade eden ve fırsat bekleyen haricî muzır cereyanlar, o baruta ateş atıp bir yangın çıkacaktı.

Osman Yüksel Serdengeçti Said Nursi ve hapishane ilişkisini akıcı bir üslupla şu şekilde anlatıyor:

34 Nursi, Şualar, 188.

35 Nursi, Şualar, 504.

“O hapishanelerden hapishanelere atıldı. Hapishaneler, zindanlar onun sayesinde Medrese-i Yûsufiye oldu. Said Nur zindanları nur, gönülleri nur eyledi. Nice azılı katiller, nice nizam ve ırz düşmanları, bu îman âbidesinin karşısında eridiler; sanki yeniden yaratıldılar. Hepsi halim selim mü'minler haline, hayırlı vatandaşlar haline geldiler... Sizin hangi mektebleriniz, hangi terbiye sistemleriniz bunu yapabildi, yapabilir?”³⁶

5.5. Ramazan Ayı ve Bayram Günlerinin Tespiti Konusunda Diyanet İşleri Başkanlığı Takvimine Uyması

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından 28-30 Mayıs 2016 tarihlerinde İstanbul'da toplanan, “*Uluslararası Hicri Takvim Birliği Kongresi*”nden İslam ülkeleri ve bütün dünya Müslümanları için büyük önem arz eden “*tek takvim uygulansın*” kararı çıktı. İslam dünyasında her Ramazan ve dini bayramlar sırasında tartışılan takvim meselesi bu yıl netliğe kavuşmuş görünüyor.³⁷

Aralarında Türkiye, Suudi Arabistan, Malezya, Birleşik Arap Emirlikleri, ABD, Katar, Fas, Mısır ve Ürdün'ün de bulunduğu 50'ye yakın ülkeden ilim adamları, astronomlar ve karar merciinde bulunan yetkililerin katıldığı kongrede, üç gün boyunca takvim birliği konusu alanında uzman kişiler tarafından enine boyuna tartışıldı.

İslam dünyasının büyük bir hasretle beklediği “takvim birliği” inşallah daim olur. Buna rağmen farklı uygulamalar da olmuyor değil. Geçmiş dönemlerde daha çok gündeme gelen farklı takvim uygulaması Bediüzzaman Said Nursi'nin döneminde de yaşanmıştı. Bu konuda “*fitneye*” dikkat çeken Bediüzzaman Hazretleri, Türkiye'deki takvime göre amel ettiğini belirtiyordu.

³⁶ Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 617-618.

³⁷ <http://www.risalehaber.com/said-nursi-ben-o-takvime-gore-oruc-tutuyorum-273252h.htm>; Erişim Tarihi: 21.06.2016.

Talebesi Bayram Yüksel'in anlattığına göre Bediüzzaman Hazretleri "Oruçta ve bayramda takvime göre amel ederdi." Bayram Yüksel'in sözleri şöyle:

Üstadımız, *Türkiye takvimine göre amel ederdi*. Yeni yazı takvimden hatt-ı Kur'âniyeye çevirttirir, onu başucuna astırırdı. Şimdi olduğu gibi o zaman da Ramazan'da bazen bir gün evvel oruç tutanlar, bayram edenler olurdu. Üstadımıza söyledik. O hiç ehemmiyet vermezdi. Hattâ birgün Tahirî Ağabey, 'Bugün Arabistan'da bayram' dediğinde Üstad, takvimi göstererek; "*Kardeşim ben Türkiye'ye göre amel ediyorum*" diye cevap verdi. Bilâhare bir dersinde, "*Ben de öyle yaparsam, fitneye vesile olur*" demişti.³⁸

5.6. Zorla Şapka Giyilmesine Getirdiği Yorum ile Ülke Asayişine Katkısı

Şapka Kanunu 25 Kasım 1925'te TBMM tarafından kabul edilmiştir. Uygulamada halktan karşılan tepki sonucunda İstiklal Mahkemeleri devreye konularak tepkiler fazla büyümeden bastırılmıştır. Osmanlının son zamanlarında Said Nursi ahirzamanla ilgili hadisleri yorumlarken şapka konusuna da değinmiştir. Onun yorum şekli şapka yüzünden çıkabilecek iç karışıklıkları önleyici niteliktedir diyebiliriz. Kendisine Afyon hapsi iddianamesinde bu konu da sorulmuştur. Yapmış olduğu müdafaalardan ilgili kısmı kısaca aktarıyoruz:

"Üç mahkemede ondan beraet kazandığımız ve kırk sene evvel bir hadîsin hârîka te'vilini beyan ederken, cin ve insan Şeyhül-İslâm'ı Zembilli Ali Efendi'nin "Şapkayı şaka ile dahi başa koymağa hiç bir cevaz yok." demesiyle beraber bütün şeyhülislâmlar ve bütün ulema-i İslâm cevazına müsaade etmedikleri halde, avâm-ı ehl-i iman onu giymeğe mecbur olduğu zaman, o büyük allâmelerin âdem-i mü-

³⁸ Necmeddin Şahiner, *Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursi'yi Anlatıyor* (İstanbul: Yeni Asya Yayınları, 1978), 394.

saadeleri ile onlar tehlikede... (Yani: *Ya dinini bırakmak, ya isyan etmek vaziyetinde iken*) kırk sene evvel Beşinci Şuâ'nın bir fıkrası: “Şapka başa gelecek, secdeye gitme diyecek! Fakat baştaki iman o şapkayı da secdeye getirecek, *inşâallah müslüman edecek.*” demesiyle avâm-ı ehl-i imanı hem isyan ve ihtilâlden, hem ihtiyarıyla imanını ve dinini bırakmaktan kurtardığı...”³⁹

Bu yorum neticesinde uzun süre Anadolu insanı hem devlete isyan etmemiş oldu. Aynı zamanda imanından da vazgeçmeyerek, namaz kılacağı zaman şapkanın ön kısmını geri çevirerek namaz takkesi gibi kullanıp secdeye götürmüştür.

6. Risale-i Nur Külliyyatı'nda Müsbet Hareket

Said Nursi, yazdığı Risale-i Nur eserlerini “*netice-i hayatım ve sebep-i saadetim ve vazife-i fitratım*”⁴⁰ şeklinde tavsif etmektedir. Bu açıdan Said Nursi'nin hayatı ve Risale-i Nur bir birlerini destekler niteliktedir. Aralarında çelişki ve zıtlık bulunmamaktadır. Bu nedenle bu başlık altında verilen bilgiler bir önceki başlıkta verilen bilgilerin devamı veya tamamlayıcısı olarak değerlendirilebilir. Bu başlık altında asayişin ehemmiyeti, nur talebelerinin manevi asayiş memurları olması, Said Nursi'nin ölümünden sonrası için tavsiyeleri ve talebelerinin tutumlarına değinilmiştir.

6.1. Asayişin Ehemmiyeti

Bu alt başlıkta Risale-i Nur Külliyyatında belki onlarca farklı yerlerde geçen asayiş ve asayışı çağrıştıran kavramların bir kısmını kısaca sunacağız. Bundan maksadımız, gerçek anlamda bu külliyyatı okuyup, kabul edip benimseyen kimselerin asayiş bozucu kimseler olamayacağı, aksine asayişin sağlanması için katkıda bulunan insanlar olacağıdır. Dolayısı ile bu kitapları bulunduran, okuyor görünen kimselerin asayiş-

39 Nursi, Şualar, 389.

40 Nursi, Şualar, 389.

şe muhalif tutum ve davranışları o kişilerin şahsi kusurlarıdır. Risale-i Nur Külliyyatını okuyan diğer insanları bağlamaz. Bir hukuk devletinde “suçların şahsiliği ilkesi” de bunu gerektirir. Seçmiş olduğumuz örnek metinleri kısaca arz ediyoruz:

“Kur’ân-ı Hakîm’in sırr-ı hakikatıyla ve i’cazının tılsımıyla, benim ve Risale-i Nur’un programımız ve mesleğimiz ve bilfiil semeresini gördüğümüz ve çalıştığımız ve gaye-i hareketimiz ve hedefimiz, ölümün idam-ı ebedîsinden iman-ı tahkîkî ile bîçareleri kurtarmak ve *bu mübarek milleti de her nevi anarşilikten muhafaza etmektedir.*”⁴¹

“Evet, biz bir cemaatız. Hedefimiz ve programımız; evvelâ kendimizi, sonra milletimizi idam-ı ebedîden ve daimî, berzahî haps-i münferitten kurtarmak ve *vatandaşlarımızı anarşilikten ve serserilikten muhafaza etmek* ve iki hayatımızı imhaya vesile olan zındıkaya karşı Risale-i Nur’un çelik gibi hakikatleriyle kendimizi muhafazadır...”⁴²

“*Bu milletin* âsâyışine, hususan mâsum çocukların ve muhterem ihtiyarların ve bîçare hastaların ve fakirlerin dünyevî istirahatlarına ve uhrevî saadetlerine *binler hayatımı ve binler şerefimi feda etmeye hazırım...*”⁴³

“Ben elli-altmış senedir küfr-ü mutlaka karşı îmana hizmet etmek ve küfr-ü mutlakın neticesi olan *anarşilikten milleti kurtarmak için* bütün kuvvetimle îman hizmetindeki ihlâsın neticesi olan âsâyışı *muhafaza ile*, bir cânî yüzünden on mâsumu zulümden kurtarmak için rahatımı, şerefimi, haysiyetimi hattâ lüzum olsa hayatımı feda etmekle, *herbir taziyekata, mânasız, lüzumsuz şeylere karşı sabır ve tahammül ettim.*”⁴⁴

41 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, Beşinci Baskı (İstanbul: RNK Neşriyat, 2010),1:29.

42 Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 546; Nursi, Şualar, 368-369.

43 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 1: 32.

44 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2: 203.

“Onun için, bütün ihanet ve hakaretlerinize beş para kıymet vermem; âsâyîş, *idâre lehinde, sabır ve tahammüle karar verdim.*”⁴⁵

“*Benim yüz ruhum olsa âsâyîşe feda ediyorum.* Onun için (لَا تَزُرُّ وَازِرَةً وَزُرَّ الْاُخْرَى) kanun-u esasiyesiyle; beş cani yüzünden doksan masuma zarar gelmemek, bir cani yüzünden on mâsum çoluk-çocuk, peder ve validelerine zulüm gelmemek için, *Risale-i Nur iman hizmetiyle beraber âsâyîşi tamamıyla te'min edip herkesin kalbinde fenalığa karşı bir yasakçı bırakıyor.*”⁴⁶

“Biz dünyaya bakmıyoruz. Baktığımız vakitte onlara yardımcı olarak çalışıyoruz. Âsâyîşi *muhafazaya müsbet bir şekilde yardım ediyoruz.* İşte bu gibi hakikatlar itibariyle bize zulüm de etseler hoş görmeliyiz.”⁴⁷

“İşte bunu, size ve umum ehl-i vicdana ilân ediyorum ki; yüzde on zındık dinsizin yüzünden doksan mâsuma zarar gelmemek için, *bütün kuvvetiyle dâhildeki emniyet ve âsâyîşi muhafaza etmek için, Nur dersleriyle herkesin kalbine bir yasakçı bırakmak için Kur'ân-ı Hakîm ona o dersi vermiş.* Yoksa bir günde, yirmisekiz senelik zâlim düşmanlarımdan intikamımı alabilirim. *Onun içindir ki; âsâyîşi mâsumların hâtırı için muhafaza yolunda haysiyetini, şerefini tahkir edenlere karşı müdafaa etmiyor ve diyor ki: Ben, değil dünyevî hayatı, lüzum olsa âhiret hayatımı da millet-i İslâmiye hesabına feda edeceğim.*”⁴⁸

6.2. Nur Talebelerinin Manevi Asayiş Memurları Olması

Said Nursi kendisini daima talebeleri ile birlikte zikretmiş, kendisine yüksek makamlar vererek talebelerinden ayrı tutmamıştır. Talebelerine hep, kardeş ve ders arkadaşı olarak bakmıştır. Dolayısı ile Said

45 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 1: 32.

46 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2: 243.

47 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2: 251.

48 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2:170.

Nursi'nin kendisi de bir Nur talebesidir. Bu nedenle aktaracağım alıntılarda Said Nursi ve talebeleri ayrı düşünülmemiştir:

“Emniyet müdürü hesâbına beni konuşuran bir polise, ‘*Eğer bin müdde-i umumî ve bin emniyet müdürü kadar bu memlekette emniyet-i umumiye hizmet etmemiş isem –üç defa– Allah beni kahretsin*’ dedim.”⁴⁹

“Hem emniyet-i umumiye reisi olduğunuz cihetle, benim hizmetime taraftar olmanız lâzım. Çünkü mahkemelerce sabit olduğu gibi, *Risale-i Nur’un dersleri, dünyaya baktığı vakit bütün kuvvetleriyle âsâyîşin temellerini muhafaza etmek, korumak ve fesat ve ihtilâllerin önünü kesmek olmasından, kudsî ve mânevî inzibat komiserleri hükmünde olduğuna delil*, üç vilâyet zâbitalarını işhad edebilirim. *Risale-i Nur’un dersini işitenler, polisten ziyade asayişe hizmet ettiklerini ehl-i insaf zâbitalar anlamışlar.*”⁵⁰

“*Risale-i Nur eczaları ve şâkirdleri, emniyet müdürünün ve zâbitanın vazifeleri olan âsâyîş ve idare ve inzibat ve ahlâksızlığa karşı, komiserlerden ziyade, serkeşleri itâata getirmek ve âsâyîşi te'min etmekte, mânevî ve tam tesirli mânevî inzibat memurlarıdır.*”⁵¹

“Sizler ey ehl-i siyaset ve hükûmet! Evham edip bizlerle uğraşmayın. Bilâkis teshilât göstermeniz lâzım. Çünkü *hizmetimiz, emniyet ve hürmet ve merhameti te'sis ile hem âsâyîşi, hem inzibati, hem hayat-ı içtimaiyeyi anarşilikten kurtarmaya çalışıp*, sizin hakikî vazifenizin temel taşlarını tesbit ediyor, takviye ve te'yid ediyor.”⁵²

49 Said Nursi, *Lem'alar*, Sekizinci Baskı (İstanbul: RNK Neşriyat, 2010), 296.

50 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 1:80.

51 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 1:226.

52 Said Nursi, *Kastomonu Lâhikası*, Beşinci Baskı, İstanbul: RNK Neşriyat, (· · · ·), 138.

“Bu mes’elede hapishane müdürleri ve ser-gârdiyanları ve belki memleketin idare müdebbirleri ve âsâyiş *muhafızları Risale-i Nur’un bu dersinden memnun olmaları gerektir. Çünkü bin mütedeyyin ve cehennem hapsini her vakit tahattur eden adamların idare ve inzibatı, on namazsız ve itikadsız, yalnız dünyevî hapsi düşünen ve haram-helâl bilmeyen ve kısmen serseriliğe alışan adamlardan daha kolay olduğu* çok tecrübelerle görülmüş.”⁵³

“...Nurcularla alâkadar olan altı vilâyet, altı mahkeme hiçbir vukuatını kaydedememeleri, gösterememeleri isbat ediyor ki: *Nurcular, âsâyişin muhafızlarıdır. İman dersiyle herkesin kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar. Âsâyişi muhafaza ediyorlar. Ve üç vilâyetin insafılı zabıtaları bunu tasdik etmişler.*”⁵⁴

“Üç vilâyetin insafılı bir kısım zabıtaları demişler: «*Nur talebeleri mânevî bir zabıtabdır. Âsâyişi muhafazada bize yardım ediyorlar. İmân-ı tahkîkî ile, Nur’u okuyan her adamın kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar. Emniyeti temine çalışıyorlar.*” Bunun bir nümûnesi Denizli Hapishanesidir. Oraya Nurlar ve o mahpuslar için yazılan Meyve Risalesi girmesiyle, üç dört ay zarfında iki yüzden ziyade o mahpuslar öyle fevkalâde itaatli, dindârâne bir salâh-ı hal aldılar ki, üç dört adamı öldüren bir adam, tahta bitlerini öldürmekten çekiniyordu. Tam merhametli, zararsız, vatanâ nâfi bir uzuv olmaya başladı. Hattâ resmî memurlar, bu hâle hayretle ve takdirle bakıyorlardı.”⁵⁵

“Bu vatanın ve bu milletin hayat-ı içtimaiyesi bu acîb zamanda *anarsilikten kurtulmak için* beş esas lâzım ve zaruridir: “*Hürmet,*

53 Said Nursi, *Asâ-yı Mûsa*, Yedinci Baskı (İstanbul: RNK Neşriyat, 2011), 12 ; Nursi, Şualar, s. 189.

54 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2:161.

55 Said Nursi, *Lem’alar*, Sekizinci Baskı (İstanbul: RNK Neşriyat, 2010), 298.

merhamet, haramdan çekinmek, emniyet, serseriliği bırakıp itaat etmektir.” Risale-i Nur hayat-ı içtimaiyeye baktığı zaman, bu beş esası kuvvetli ve kudsî bir sûrette tesbit ve tahkim ederek, âsâyişin **temel taşınu muhafaza ettiğine** delil ise; bu yirmi sene zarfında Risale-i Nur'un, yüzbin adamı vatan ve millete zararsız birer uzv-u nâfi hâline getirmesidir... **Demek Risale-i Nur'un ekseriyet-i mutlaka eczalarına ilişkinler bilerek veya bilmeyerek anarşilik hesabına vatana ve millete ve hâkimiyet-i İslâmiyeye hıyanet ederler.”**⁵⁶

“Âsâyişi temin ve idare memurları, inzibat polisleri ve komiserleri bize ve mesleğimize karşı değil tevehhüm-kârâne taarruz ve evhama düşmek, belki himayet-kârâne teşvik ve teşci etmek vazifelerinin muktezasıdır. Çünkü: Onların vazifelerinin temel taşı, hüürmet, merhamet, helâl-haramı bilmekle, itâat düsturuyla hayat-ı içtimaiye emniyet dairesinde cereyan edebilir. Risale-i Nur hayat-ı içtimaiyeye baktığı vakit, bu esasları te'min ediyor.”⁵⁷

Bu alıntılardan da anlaşılacağı üzere Said Nursi kendisinin ve talebelerini ülkenin ve vatandaşların asayişini, emniyetini ve huzurunu değil ihlal etmek tam tersine sağlamaya çok büyük destek olduğunu, manevi muhafız olduğunu, insanları kanun ve kurallara itaate teşvik ettiklerini dile getiriyor.

6.3. Said Nursi'nin Ölümünden Sonrası İçin Tavsiyeleri ve Nur Talebelerinin Tutumları

Said Nursi, hayatına ve hizmetine zorluk çıkaranlara karşı kin beslememiş, hep affedici olmuştur. Böylece olumsuz davranışlara karşı bir tepki olarak yeni olumsuzlukların ortaya çıkmasının önünü kesmiştir. Misal olarak aşağıya iki alıntı aktarıyoruz:

⁵⁶ Nursi, Şualar, 354.

⁵⁷ Said Nursi, *Kastomonu Lahikası*, Beşinci Baskı, 2010, İstanbul: RNK Neşriyat, s.146.

“Hapishanede –zehirlenerek– ölüm döşeğinde iken, fırsat bulup ziyaretine varabilen bir talebesine şöyle demiştir: “*Belki hayatta kalamayacağım, bütün mevcudiyetim vatan, millet, gençlik ve Âlem-i İslâm ve beşerin ebedî refah ve saadeti uğrunda feda olsun. Ölürsem, dostlarım intikamımı almasınlar!*”⁵⁸

“Benimle beraber çok talebelerim de türlü türlü musibetlere, ezâ ve cefâlara mâruz kaldılar, ağır imtihanlar geçirdiler. *Benim gibi onlar da bütün haksızlıklara ve haksız hareket edenlere karşı bütün haklarını helâl etmelerini isterim.* Çünkü onlar bilmeyerek, Kader-i İlâhînin sırlarına, derin tecellilerine akıl erdiremeyerek bizim dâvamıza, hakikat-ı îmanîyenin inkişafına hizmet ettiler. Bizim vazifemiz onlar için yalnız hidayet temennisinden ibarettir. *Bize ezâ ve cefâ edenlere karşı hiç bir talebemin kalbinde zerre kadar intikam emeli beslememesini ve onlara mukabil Risale-i Nur’a sadakat ve sebatla çalışmalarını tavsiye ederim.*”⁵⁹

Said Nursi’nin gerçek talebeleri Risale-i Nur Külliyyatını kendi malı gibi bilir, hepsine sahip çıkar ve hepsini okuyarak müstefit olur. Bu nedenle günümüzde İslam’a hizmette maddi ve manevi rehber olarak Said Nursi’nin hayatındaki uygulamaları ve kitapları esas alırlar. Bu hususla ilgili talebelerinin risalelerden derleyerek oluşturdukları “Hizmet Rehberi” isimli kitabın içerisinde Said Nursi’nin ölümünden sonra yazılmış bir mektuptan kısa bir alıntı yapılacaktır.

“Üstadımız! Elimizde nur var, siyaset topuzu yok. ***Asayiş memurlarıdır mânen talebelerin...*** Düsturlarını öylesine benimseydik, nasihatlarını öylesine dinledik ki, kabrinde rahatsız edildiğin demde dilimiz susmadı, elimiz Nur Risaleleri’ni bırakmadı, ayaklarımız menfî ümitlerin hilâfına envâr-ı îmâniye ve cihad-ı

58 Nursi, *Tarihçe-i Hayat*, 532.

59 Nursi, *Emirdağ Lahikası*, 2:83-84.

diniye meydanlarında koştu, hislerimiz galeyana geldi, hissiyatımız coştı, hicran ve tahassür, azap ve işkenceler içinde âdeta sergerdan gibi dolaştık, **intikamımızı Risale-i Nur'un ihtiva ettiği tahkikî îman derslerini okumak ve okutmakla aldık.**"⁶⁰

Bu alıntıdan talebelerinin, Said Nursi'nin vefatından sonra da asayişî manen koruma görevlerine aynen sağlığındaki gibi devam etmeye azimli oldukları, tahriklere kapılmadıkları ve tavsiyelerine özenle uymaya devam ettikleri anlaşılmaktadır.

7. Genel Değerlendirme ve Sonuç

Yapılan araştırma ve incelemeler sonucunda tespit ettiğim bulgular aşağıda sunulmuştur:

1) Her devletin varlığını devam ettirebilmek için terör ile mücadele etmesi o devletin hakkıdır. PDY/FETÖ ile mücadele de buna dâhildir.

2) Said Nursi'nin hayatı ve Risale-i Nur Külliyatı birbiri ile uyum içerisindedir. Bir konu araştırırken bu iki kaynak bir bütün olarak geniş bir şekilde taranmalıdır.

3) Said Nursi şahıs eksenli bir hizmet anlayışı değil, kitap eksenli bir hizmet bırakmıştır. Böylelikle şahısta olabilecek, fikir değişikliği veya Kur'an-ı Kerim ve Sünnet-i Seniyye gibi asli kaynaklara ters düşme söz konusu olmamaktadır.

4) Risale-i Nurları, genel hizmet anlayışından kopararak, kendine şahsi taraftar toplamanın aracı olarak kullanan F. Gülen gibi insanlar her zaman çıkmıştır ve çıkmaktadır. Bu kişilerin yapmış olduğu kusur ve hatalar neticesinde devlete ve İslam'a vermiş oldukları zararlar sadece bu şahısları bağlamalıdır. Risale-i Nur okuyan diğer insanlar "suçlarının şahsiliği ilkesi" gereğince sorumlu tutulmamalıdır. Paralelci gibi

60 Said Nursi, *Hizmet Rehberi*, Birinci Baskı (İstanbul: RNK Neşriyat, 2015), 265.

yaftalanmamalıdır.15 Temmuz 2016 darbesi esnasında ve her zaman devletin ve seçilmiş hükümetin yanında olan ve hükümetlerin müsbet icraatlarını destekleyen ve başarıları için dua eden bu kitle küstürülmemelidir.

5) Said Nursi gerek Osmanlı, gerek Cumhuriyet döneminde ülke, devlet ve milletimizin faydasına olacak şekilde hep müsbet hareket etmiş ve menfinin karşısında durmuştur.

6) Büyük İslâm âlimi Bediüzzaman Said Nursî tarafından telif edilen Risale-i Nur Külliyyatının ne F. Gülen ile ne de onun örgütüyle hiçbir alâkası yoktur. Bu örgüt nasıl yüce dinimizi, Kur’ânımızı, Peygamberimizi ve sair İslâm büyüklerini kendi meş’um gayeleri uğrunda kullanarak nüfuz sağlamaya çalışmışsa, aynı şekilde Risale-i Nurları da kendisiyle ilişkili göstermek suretiyle hem kendisini kurtarmak istemiş, hem de bu eserleri ve Nur talebelerini zan altında bırakmışlardır.

7) Said Nursi asayışı temin etmeyi kendi hizmet metodu olan Müsbet Hareket’in bir gereği saymış ve Risale-i Nur’un sosyal hayata bakan tarafının hürmet, merhamet, helâl-haramı bilmek ve itâat etmekle emniyeti temin etmek olduğunu belirtmiştir.

8. Kaynakça

Ünal, Acar ve Urhal Ömer. *Devle Güvenliği İstihbarat ve Terörizm*. Ankara: Adalet Yayınevi.

Ankara: DPT Yayını, 2007.

Başar, Alaaddin. “Bir Ömrün Değişmez Prensibi: Müsbet Hareket”. *Katre Dergisi*. sy. 1 (İstanbul, 2016): 17-26.

Bilgiç, Veysel K. *Yönetim ve Güvenlik Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005.

Bilimleri Dergisi, 2003, Cilt:5, Sayı:2, Ankara: Polis Akademisi Yayını.

Derdiman R. Cengiz, *Polis Yönetimi ve Hukuku*, 3. Baskı, 2007, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Doğan, D. Mehmet. *Büyük Türkçe Sözlük*. 11. Baskı. İstanbul: İz Yayıncılık, 1996.

DPT. *Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Güvenlik Hizmetlerinde Etkinlik Özel İhtisas Komisyon Raporu*. 2001.

Fındıklı, Remzi, *Devletin İdari Yapısı ve İşleyişi*, 2012, Ankara: Polis Akademisi Yayınları.

Fındıklı Remzi. *İdare Hukuku*. Ankara: Selim Kitabevi, 2009.

Öksüz, Harun. *Yeni Kamu Yönetimi Anlayışının Hesap verebilirlik Bağlamında İç Güvenlik Yönetimine Yansımaları* Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, 2006.

<http://www.bediuzzamansaidnursi.org/icerik/mehmet-kayihan;>
Erişim Tarihi: 22.06.2016.

<http://www.memurlar.net/haber/678958/erdogan-dan-dar-beciler-terafindan-vurulan-aslan-a-ziyaret.html>; Erişim Tarihi: 21.07.2017.

(<http://www.risalehaber.com/cumhurbaskanimiz-feto-ile-risale-i-nurun-farkini-biliyor-278253h.htm>; Erişim Tarihi: 21.07.2017).

İbrahim Mert'in haberi;<http://www.risalehaber.com/said-nursi-ben-o-takvime-gore-oruc-tutuyorum-273252h.htm>; **Erişim Tarihi: 21.06.2016.**

Kuyaksil, Ali ve Musa Tiyek. “Türkiye’de Güvenlik Hizmeti Olarak Özel ve Gönüllü Güvenlik”. *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt:5, Sayı:2, (Ankara: Polis Akademisi Yayını, 2003), 65-93.

Nursi, Said. *Asâ-yı Mûsa*. Yedinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2011.

Nursi Said, *Emirdağ Lahikası I*, Beşinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2010.

Nursi Said, *Emirdağ Lahikası II*, Beşinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2010.

Nursi Said, *Hizmet Rehberi*, Birinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2015.

Nursi Said, *İki Mekteb-i Musibet Şehadetnamesi veya Divan-ı Harbi Örfî*, İstanbul: Sözleryayınevi, 1975.

Nursi Said, *Kastomonu Lâhikası*, Beşinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2010.

Nursi Said, *Lem'alar*, Sekizinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2010.

Nursi Said, *Lem'alar*, Sekizinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2010.

Nursi Said, *Şualar*, Beşinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2010.

Nursi Said, *Tarihçe-i Hayat*, Yedinci Baskı. İstanbul: RNK Neşriyat, 2011.

Şahiner Necmeddin, *Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursi'yi Anlatıyor*, 1978, İstanbul: Yeni Asya Yayınları.

Yaşar Yılmaz, *Polis Meslek Hukuku*, 25. Baskı, 2006, Ankara: Mustafa Kitabevi.

Yeğin Abdullah, *Yeni Lugat*, 1992, İstanbul: Hizmet Vakfı Yayınları.